

نوری که بر قلب علامه تابید

۲۸ آبان ۱۳۹۴ ساعت ۱۶:۲۰

«علم، نوری است که خداوند به قلب هر کس که بخواهد می افکند.» (بحارالانوار، ج ۱، ص ۲۲۴) این حدیث از پیامبر اکرم(ص) در پاسخ به پرسش یاران آن حضرت مبنی بر معنای «شرح صدر» بیان شده است.

ابن مسعود از پیامبر(ص) سؤال کرد: چگونه انسان شرح صدر پیدا می کند؟ حضرت در پاسخ فرمود: هنگامی که نور به قلب انسان داخل شد، گسترده و باز می گردد. او پرسید: نشانه آن چیست؟ فرمود: نشانه آن توجه به سرای جاوید و جدا شدن از سرای غرور و آماده گشتن برای استقبال از مرگ پیش از رسیدن آن است.

هر زمان این حدیث مشهور آن حضرت را به یاد می آورم، این خاطره از دوران تحصیل علامه طباطبایی(ره) در ذهنم تداعی می شود؛ «در اوایل تحصیل که به صرف و نحو اشتغال داشتم، علاقه زیادی به ادامه تحصیل نداشتم و از این رو هر چه می خواندم، نمی فهمیدم و چهار سال به همین نحو گذراندم.

پس از آن یکباره عنایت خدایی دامنگیرم شده عوضم کرد و در خود یک نوع شیفتگی و بی تابی نسبت به تحصیل کمال، حس نمودم. به طوری که از همان روز تا پایان ایام تحصیل که تقریباً هفده سال طول کشید، هرگز نسبت به تعلیم و تفکر درک خستگی و دلسردی نکردم و زشت و زیبای جهان را فراموش نموده و تلخ و شیرین حوادث، برابر می پنداشتم [کذا]. بساط معاشرت غیر اهل علم را به کلی برچیدم. در خورد و خواب و لوازم دیگر زندگی، به حداقل ضروری قناعت نموده باقی را به مطالعه می پرداختم. بسیار می شد بویژه در بهار و تابستان که شب را تا طلوع آفتاب با مطالعه می گذراندم و همیشه درس فردا را شب پیش مطالعه می کردم و اگر اشکالی پیش می آمد با هر خودکشی بود حل می نمودم و وقتی که به درس حضور می یافتم از آنچه استاد می گفت قبلاً روشن بودم و هرگز اشکال و اشتباه درس را پیش استاد نبردم.»

براستی برای رسیدن به چنین کمالی چه باید کرد؟ «شرح صدر»، نوری است که خدا آن را در قلب مؤمنان گذاشته است. روی آوردن به جاودانگی و دل کندن از مادیات سخت است، اما چنانچه از شاگردان آن مرحوم نقل شده است، علامه طباطبایی (ره) بسیار ساده لباس می پوشید و سال های زیادی اجاره نشین بود، از سهم امام استفاده نمی کرد و امور زندگی اش از حق التالیف کتاب می گذشت.

با عنایت به این روایت پیامبر اکرم(ص)، شاید بتوان گفت علم و دانش حقیقی مترادف شرح صدری است که علامه به واسطه بریدن از ظواهر به آن دست یافته بود. عشق به فراگیری علم به گونه‌ای در وجودش ایجاد شده بود که از فرزند علامه طباطبایی و همسر شهید قدوسی نقل می‌شود که علامه در اواخر عمر پر برکت خود که برای درمان به خارج از کشور رفته بود، پزشکان گفته بودند این مغز به اندازه ۷۰۰ سال کار کرده است! تفسیر «المیزان» و جامعیت این تفسیر در میان تفاسیر گوناگون می‌تواند دلیلی بر این مدعا باشد.

منبه: قدس آنلایین

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/۳۲۰۵۹/تابید-علامه-قلب-نور/۳۲۰۵۹>